

Tartu Luterlik Peetri Kool

2013. aastal avatud Tartu Luterlik Peetri Kool (TLPK) on kristlik lasteaed-põhikool, mis on aastatel 1906–1944 Tartus tegutsenud Peetri kooli järglane. Erakooli pidajaks on MTÜ Tartu Luterlik Peetri Kool ja enamikul selle liikmeskonnast on pedagoogiline taust, mitmed on õppinud Tartu Ülikooli usuteaduskonnas religioonipedagoogikat Pille Valgu käe all. Koolis õpib 2019/2020. õppeaastal 110 last. Praegu on koolis seitse klassi, kool kasvab klassikaupa täielikuks põhikooliks. Lisaks tegutseb eelkooliklass.

Jakobi Kool on TLPK Põlvas asuv põhikool, mis alustas tööd 2019. aasta 1. septembril. Kool tegutseb EELK Põlva Püha Neitsi Maarja koguduse majas. Esimest õppeaastat 2019/2020 alustas Jakobi Kool 11 esimese ja teise klassi õpilasega. Lisaks tegutseb eelkooliklass.

2018. aastal avatud TLPK koduõppe suunal õpib 2019/2020. õppeaastal 40 õpilast.

Kokku on 2019/2020. õppeaastal Tartus ja Põlvas 161 TLPK põhikooliõpilast.

TLPK lasteaed lähtub kristlikust väärtuskasvatusest, mille rakendamiseks kasutatakse Waldorfi pedagoogilist metoodikat. Lasteaed tegutseb Tartus kolmes majas, sh ainsa lasteaiana Supilinnas. Lasteaia viies rühmas on 2019/2020. õppeaastal 90 last.

MTÜ Tartu Luterlik Peetri Kool on 2018. aastast ka erahuvikooli Tartu Peetri Huvikooli pidajaks, huvikooli esmaseks eesmärgiks on pakkuda mitmekesist ja arendavat huviharidust TLPK õpilastele. Õppeaastal 2019/2020 tegutseb kooli juures 14 huviringi.

TLPK direktor on Tarvo Siilberg.

Väärtuspõhise kogukonna erakool

Direktor **Tarvo Siilberg**

Mis ajendas Peetri kooli taaslooma?

1944. aastal pidi Peetri kool tegevuse lõpetama. Samal aastal hävis sõjas ajalooline koolimaja, mis oli ehitatud 1911. aastal. Koolimajast sai tehas ja koolitöö katkes päris pikaks ajaks, kuni 2011. aastal sai Peetri kiriku õpetaja Ants Toominga eestvõttel kokku üks seltskond Tartu Ülikooli usuteaduskonna vilistlasi, kes suures osas olid ka õppinud religioonipedagoogikat doktor Pille Valgu juures. Pille Valgu õpilased, mina ise kaasa arvatud, hakkasid siis arutama võimalusi taastada Peetri kool – et see põhineks kristlikul kasvatusel ja väärtusõpetusel ja eelkõige sellel traditsioonil, mis kunagi oli.

Kas alustada tuli päris nullist ja kuhu on nüüdseks välja jõutud?

Kohe alguses sai selgeks, et mõistlik on taastada Peetri kool lasteaed-põhikoolina. Alustasime eeltöid ja need kestsid kaks aastat, 2011.–2013. aastal. Tuli ära teha kõik tööd, mida riik eeldas tegevusloa taotlemiseks. Ühel hetkel oli vaja otsida ka neid inimesi, keda meie seltsis ei olnud: lasteaiaõpetajaid ja esimese klassi õpetajat. Seejärel jõudsime ruumiküsimuseni ja lõppkokkuvõttes läks meil sellega väga hästi. Me alustasime oma esimest õppeaastat Tartu Maarja koguduse pastoraadi teisel korrusel. Seal oli esimene klassiruum. Lasteaed hakkas tegutsema kirikule kuulavas hoones aadressil Roosi 1, mis ehitati ümber vastavalt lasteaia vajadustele.

Õppeaasta 2013/2014 algas kuue esimese klassi õpilasega ja 36 lasteaiaõpilasega kahes liitühmas. Praegu on meil Tartus tavaõppel 110 õpilast ja Põlvas Jakobi koolis 11. Lisaks on koduõppe suund, kus õpib 40 õpilast. Alates 2018. aastast tegutseb eraldi ka Peetri Huvikool, see on MTÜ Tartu Luterlik Peetri Kool erahuvikool.

Vahepealsed aastad tähendasid kooli ja lasteaia jaoks tõsist tööd ja kasvamist.

2015. aastal kolis kool pärast kaht aastat Maarja koguduse pastoraadis Mainori eraülikooli õppehoonesse, mis siis oli meie kui rentniku jaoks saadaval. Sinna me plaanisime jääda kaheks aastaks, aga jäime neljaks. See oli planeeritud ajutise lahendusena, aga kool sai seal võimaluse soodsates tingimustes kasvada ja lõpuks olime me enamiku maja hõivanud ja see jäi siiski meile väga kitsaks. Viimase aasta me suisa kannatasime seal, sest kõik üldhariduskooli iseenesest mõistetavad tegutsemistingimused seal suures osas puudusid: oma saal, korralikud tööruumid ja isegi riietusruumid. Kõik oli meil seal improviseeritud – kui üldse oli.

Me otsisime Peetri kooli ajaloolisele koolimajale

alternatiive alates 2017. aastast, kui sai selgeks, et kooli kasv on nõudmas oma. Kaalusime päris mitut varianti erinevates kohtades Tartu linnas. Kuna meie koolimaja otsingud jõudsid ka kohalikkude meediasse, siis sellest tulenevalt me sattusime kokku nende inimestega, kes muretsesid Küütri 1 maja tuleviku pärast. Varasemast on see hoone tuntud olnud Volga restorani ja Athena Keskusena.

2018. aasta lõpuks oli meil üürileping sõlmitud. Erialsed tutvumiskäigud olid meie poolt olnud üsna ebalevad. Mõistagi – see maja omas siis teistsugust otstarvet. Kuid teisest küljest vaadates oli majal potentsiaali, omanik oli väga motiveeritud ja on seda seni. Maja projekteeriti ja ehitati kaheksa kuuga ümber meie kooli vajadusi arvestavaks. Loomulikult säilitati seejuures ka kõik see, mis on väärt ja ilus ning muinsuskaitse all. Majaomanik tegi selle kõik omaenda rahakoti ja ressurside varal. Meie maksame investeeringu talle tagasi oma üürimaksetega. Leping on sõlmitud 15 aastaks. Nii et me käime mõneti üsna sarnast teed, nagu mitmedki Tartu erakoolid on enne meid liikunud – reeglina erakoolid ei omagi kinnisvara.

Nüüd, 2019. aastal me oleme seega jõudnud omaenda alalissekoolimajja Tartu vanalinna jaselejatahale on jäänud senine pidev mure selle üle, et mis meist saab järgmisel õppeaastal, kui kool kasvab.

Algusest saati me oleme igal aastal ka midagi remontinud. 2014. aastal lisandus teine lasteaia maja, mille kooli pidav mittetulundusühing ostis pangalaenu ja suhteliselt soodsatel tingimustel Roosi maja kõrvale, nii et nüüd on tekkinud kesklinna veerde kahest laiendatud eramust kompleks, kus tegutseb neljarühmaline lasteaed. 2015. aastal lisandus Supilinna üks uus lasteaiaühik, kui me koostöös Tartu linnaga jätkasime ühe hätta sattunud eralasteaia tegevust – õigemini alustasime nende ruumides oma tegevust. Seal me tegutseme Supilinna ainsa lasteaiana siimaani. See kõik tähendas projekteerimist, ehituslubade taotlemist, rahakogumist.

Kuidas Tartu on kristliku kooli oma linnaruumis vastu võtnud?

Kõik algas konsultatsioonist Tartu linnaga, et me koolina oleksime teretulnud sellesse piirkonda. Kooli kolimine ei käi ju niisama, vaid seal peab arvestama ka planeeringulisi detaile

Saskia (4. kl): „Mina unistan, et ma saaksin kõik maailma raamatud läbi lugeda!“

ja kõiki muid asju – et saaks majale ikka sobiva kasutusloa ja et seal oleksid täidetud ka kõik need tingimused, mida eeldavad pääste- ja terviseamet ühelt haridusasutuselt. Tänu ühisele ponnistusele ja töökale suvele sai kõik ikkagi tehtud. Nüüd alustasime seal esimest õppeaastat.

Meie õpilaskond tõmbab linnas tähelepanu ja koolimaja on väga avalikus piirkonnas. Et tagatud oleks turvalisus, ei ole koolimaja igale sisseastujale avatud, vaid see on suletud ja ust saab avada kas õpilaspileti või võtmega. Õpilased kannavad igapäevaselt koolimütsi – niipalju kui ilm seda lubab. Sooja ilmaga on linnas õpilaste seljas näha ka koolivormi – ma julgen öelda, et see on päris hästi õnnestunud. Koolivorm oli esimese aasta laste vanemate valik.

Niipalju kui mina tean, on meid linnas hästi vastu võetud. Tartu vanalinna senised trendid ei ole olnud teab mis väärikad. Linna ootus ja huvi ei ole see, et vanalinn täituks üksnes baaride ja ööklubidega – eriti veel raekoja vahetus naabruses. Hariduse naasmine vanalinna on ääretult positiivne. Kuigi kuus sammast on meist 60 meetri kaugusel, siis kõrgharidus siiski lahkub vanalinnast uude ülikoolilinnakusse Maarjamõisas. Meist sadakond meetrit eemal tegutseb vanalinnas Treffneri Gümnaasium, aga põhiharidust seal ei anta. Nii et meie oleme teine kool selles piirkonnas ja see on väga innustav ja kindlasti ka inspireeriv nendele, kes meie majas õpivad.

Tartu linnaga seovad meid juba ettevalmistusaegadest peale väga koostöölised suhted. Ka linnaape ja abilinnapeade tasandil öeldi juba 2012. ja 2013. aastal välja see, et me oleme linna teretunud. Me tegutseme linnaga käsikäes. Tulenevalt muutunud erakooliseadusest andis linn 2019. aastal ka ametliku kinnituse, et meie ja teised Tartu erakoolid oleme osa kohalikust haridusvõrgust. Linn hakkas erakoole toetama kasvava kooli toetusega, mida ka meie saame. Me tunneme ennast Tartus väga hästi ja minu meelest on Tartu üldse kõige parem koht, kus erakoolipidamisega tegeleda. Linn mõistab erakoolipidajat ja keskkond on haridust väärtustav.

Milline side on Peetri koolil Peetri kogudusega ja Eesti Evangeelse Luterliku Kirikuga?

Oleme nii nagu kõik luterlikud erakoolid seotud põhikirjaliselt konkreetse kogudusega. Meie MTÜ juhatuse ja nõukogu liikmeskonnas on ette nähtud koht Tartu Peetri ja Põlva Maarja koguduse esindajale. Koht on ette nähtud ka EELK üldesinda-

jale. Praostkonna tasandil me ei ole esindatust ette näinud, küll aga oleme me praostkonna kaudu rentinud esimest lasteaia-
maja aadressil Roosi 1. Tugi on olemas ja eriti oli see meil vaja-
tud algusaastail, kus Peetri kogudus õpetaja Ants Toominga
eestvõttel aitas koguda investeeringuteks vajalikku raha. Huvitav
on teada, et 2013. aasta septembris me maksime esimesed
palgad välja Lüneburgi sõpruskoguselt saadud toetusest. Sealt
edasi me oleme tegevuskulud katnud omaenda allikatest, me
ei ole vajanud igapäevases tegevuses kiriku tuge – selle poole-
lest on meil hästi läinud. Küll aga on nii Saksa Põhjakirik kui
ka Eesti kohalik kirik meid toetanud investeeringute osas nii
nagu teisigi luterlikke koole. Me oleme üsna hästi mõistetud ja
igakülgsest toetatud, me oleme üks osa kirikust.

Kes on koolipidamise kaasatud?

Luterliku erakooli pidamise mudeliks on mittetulundusühing
või sihtasutus, Kaarli koolil ka kogudus. Sellest aspektist on
meie pidaja juhatuse liikmed ja kooli juhtkond üsna kattuv
nähtus. Samuti nõukogu, kes on direktori kõrval teine juht-
organ. Seal on kõik kooliastmed ja õppesuunad esindatud
nii lapsevanemate kui ka õpetajate tasandil. 2019. aastast me
oleme esimene erakool, kes on kutsunud oma nõukogusse
ka kohalike omavalitsuste esindajad, võttes siinkohal aluseks
selle, et nemad on meile kinnitanud, et me oleme osa kohali-
kust haridusvõrgust. Nüüd on meil nii Tartu kui ka Põlva
esindaja nõukogus. Kõik see on eesmärgiga tegutseda
läbipaistvalt, demokraatlikult. Koolijuhina paneb
see mind teatavas mõttes isegi kaitsetusse olu-
korda, sest ma olen loonud nõukogu näol
suuresti omaenda äranägemise ja soovi järgi
laiapõhjalise konkureeriva juhtorgani. Kooli
jätkusuutlikkuse ja kogukondlikkuse seis-
kohast on see ääretult oluline, et sa ei sumbu
kuhugi iseendasse, vaid oled avatud kogukonna
jaoks ja erinevad selle tasandid on koolijuhtimi-
ses esindatud. Lisaks tegutseb meil vanematekogu,
mis on täiesti mitteformaalne, nad toetavad kooli, kui-
das tahavad. Nad peavad õpetajaid mees nende sünnipäeva-
del ja aeg-ajalt pakuvad välja vanemate ja õpetajate ühise koo-
litamise ideid.

Me väärtustame väga, et meil on aasta jooksul kõik suu-
remad ettevõtmised üheskoos vanematega: loomulikult õppe-
aasta algus ja lõpp Peetri kirikus, aga ka suured kalendri-

**Susanna
(4. kl): „Ma unistan
koerast ja hobusest,
keda ma kunagi ei
saa.“**

Pille Valgu motiveeriv mõju

Direktor **Tarvo Siilaberg**

Peetri kooli taasrajajad – Triin Käpp, Külvi Teder
ja mina – puutusid religioonipedagoogika dot-
sendi Pille Valguga (1959–2009) kokku üsna eri-
nevatel aegadel: kes möödunud sajandi lõpuküm-
nendil, kes sajandivahetusel. Mina sattusin Pille
õpetajakoolituse loengutesse Tartu Ülikooli usu-
teaduskonnas puhtjuhuslikult ühe oma kursu-
sekaaslase kutsel, kuna mul oli vabaainete maht
täitmata. Ta pakkus välja, et tuleksin ja vaata-
sin ning nii ma läksingi. Ega mul õpetajaks saa-
mise plaani siis ei olnud, ma õppisin ülikoolis
nii usuteadust kui ka ajalugu, jagasin end nende
kahe valdkonna vahel. Aga nagu paljudele in-
imestele, nii mõjus Pille ka minule inspireerivalt.
Pille valmistas oma tudengid ette millekski, mis
oli natuke enam kui õpetajaamet. Eelkõige
lõi ta õpetajaametist ja religioonipedagoogikast
väga positiivse ja inspireeriva kuvandi. Paljude
arusaam muutus õpetajatööst just nimelt Pille
loengutes veedetud aja tõttu: õpetaja kui laste
eeskuju, innustaja, väärtuste kasvataja. Ta ei aval-
danud oma tudengitele kunagi liigselt survet, aga
ta rõhutas tegutsemisjulgust, pealehakkamist ja
seda hoiakut, et kui sellega kaasnevad läbikukku-
mised, siis nende pärast ei pea muretsema, vaid
need on õppimise kohad. See kõik oli äärmiselt
vajalik neile, kes võib-olla natuke kõheduses olid
vaadanud õpetajaameti poole.

Lisaks viis ta oma tudengid koolidega tut-
vuma. Näiteks Pille õppekäigul Tallinnasse koh-
tasin mina esimest korda nii Kersti Nigeseni kui
ka Liivika Simmulit, kellega hiljem oleme palju
kokku puutunud.

Ka Peetri kooli alusdokumentides me oleme
rõhutanud, et eelkõige on õpetaja ülesanne olla
lastele eeskujuks. Sellele järgneb kõik muu.

tähtpäevad, näiteks lõikustänupüha toob kõik meie erinevad haridusastmed ja kohad ühtekokku. Vanemad on alati kohal ka mardipäeva rongkäigus. Samuti on nad õpetajatele abiks õppekäikudel – see on neile pakutud võimalus, mitte kohustus.

Milline on Peetri kooli maailmavaateline eripära?

Kooli maailmavaateline eripära algab meie kogukonnas täiskasvanutest: kuidas kool on peetud, kuidas õpetajad omavahel ja lapsevanematega suhtlevad, kuidas me õpilastega suhtleme ning milline see keskkond on, milles me tegutseme.

Igapäevases õppetöös on üks olulisi eesmärke kasvatada õpilastes empaatiavõimet, oskust tunda teises inimeses ära iseennast – kedagi, kel on sarnased vajadused ja võimalused. Me oleme ikka rõhutanud, et meie laiem eesmärk on anda väärt haridust. Selge on, et kui sa tahad noore erakoolina võita usaldust, siis see, mis sa teed, peab olema riikliku minimaalse standardi alusel väga hästi tehtud. Teisest küljest on tähtis väärtusharidus, see sisaldab seda juba nimetatud eeskujuks olemise komponenti, mis on ääretult oluline, lausa kriitilise tähtsusega. Seetõttu me ka oma õpetajate valikul soovime näha neid kahte poolt ühes isikus: professionaalset ettevalmistust ja haakimist kooli maailmavaatelistel alustel. Erinevatel tasanditel on see erinev. Juhtkonna puhul me eeldame, et nad on luterlased ja haridusinimesed. Klassiõpetajatest me eeldame, et nad on veidi enam kui lihtsalt kiriku liikmed, nad peavad olema veendunud kristlased ja ka neil peab olema piisav ettevalmistus ja kvalifikatsioon. Aineõpetajate puhul me oleme jõudnud äratundmisele, et on hea ja vajalik, kui nad mõistavad ja jaatavad kooli väärtusi. Loomulikult peavad nad olema pädevad ka professionaalsest seisukohast, et nad suudaksid teha kõike, mida neil oodatakse.

Igapäevaelus on ka nähtavad asjad, mille järgi kristlikku kooli ikka tuntakse: söögipalve, ühine hommikuring koos eestpalve ja laulusalmiga. Palju pööratakse tähelepanu sellele, et laps õpiks koos teistega arutama ja rääkima nii iseendast kui ka ühistest jagatud väärtustest. Õppetöö tagasisidestamise käigus nad õpivad ennast regulaarselt hindama ja analüüsima.

Väärtuspõhine kogukond kasvab koos kooliga. Me võtame alati vastu pere ja see on ka 1. septembril sümboliliselt nii – kätt ei suruta mitte ainult õpilasel, kes saab siis aabitsa ja koolimütsi, vaid ka lapsevanematel – ka nemad saavad siis lilleõie ning neid tänatakse usalduse eest.

EELK Tartu Ülikooli-Jaani koguduse õpetaja, Peetri kooli II ja III kooliastme õppealajuhataja ja kooli kaplan **Triin Käpp**

Uue koolimaja rõõmuküljed

Tartu vanalinnas on nüüd meie kooli kolmas kodu ja see jääb meile pikaks ajaks – Kütütri 1. Eriti tore, et see on Athena Keskuse maja. Athena kui kreeka mütoloogija tarkusejumalanna – kooliga kõlab see imeilusti kokku.

Tegutseme neljal korrusel, kuigi päris täpselt pole seda võimalik öelda, siin on ka poolkorruseid. Maja on meil nii põnev, et kui me esimesi kordi tulime siia sisse, siis ma mõtlesin, et mul oleks vaja Hansu ja Gretekesse leivapuru pudistada, et mitte labürindis ära eksida. Algul oligi murekoht, et kuidas tagada seda, et ükski laps ära ei eksiks. Maja on vahvalt sipisopiline. Nüüd me oleme siin paar kuud sees olnud – ja lapsed ei olegi ära eksinud! Aga nad on leidnud igasuguseid huvitavaid asju siit üles. Lapsed on väga leidlikud, kui asi puudutab uksti ja käike. Üldiselt tundub, et neile väga meeldib siin – Mainori maja kitsastest tingimustest tulnuna on siin väga palju ruumi.

Hästi oluline on see, et asume kesklinnas. Me ei ole piirkonnakool, vaid lapsed käivad meil üle linna. Huvitegevused on paljudel samuti kesklinnas ja nii on logistika hästi paigas.

Innukuse ja õpimise säilitamine

Väga tähtis on koolis see, kuidas mitte ära kaotada õpimise. Suurem osa lapsi tulevad siia ja nad tõesti TAHAVAD teada saada. Innukus ja tahtmine on suur.

Kõige tähtsam on suhe. Kui sul on lastega isiklik suhe, siis sa jõuad nendeni. Siin väikses koolis jõuadki konkreetselt iga lapseni, märkad neid päriselt, mitte see ei ole sõnakõlks individualistlikust õppes igähele.

Mulle meeldib vaimulik Urmas Nageli ütlus, et ta on kristlik laulik. See ei tähenda, et kõik tema laulud räägiksid Jeesusest. Meie koolis avaldub kristlus eelkõige selles, et me hoolime igast lapsest. Kristlikkus avaldub pisikeses asjades. Kõige olulisem on see, kuidas me asju teeme. Meil on hommikupalvused, hommikuringid. Enne sööki laulame alati väikse salmi: „See, kes linnukesi toidab, kannab hoolt ka minu eest, kõiki vajadusi täidab. Tänu kaetud laua eest, Sulle, Jeesus, südamest! Aamen.“ Söögiajal on alati ka küünal laua peal. Direktori poeg käib meie lasteaias ja isa naerab, et varsti on pojal Pavlovi refleksi: küünal põlema ja kohe on kõht tühi. Jõulude ajal läheb keeruliseks ... Aga selline väike vaikuse ja keskendumise märk on meie õpilastele tõesti omaseks saanud.

Kristlik kool teeb kiriku lävepaku madalamaks, sest tänu koolile juhtuvad kirikusse ka vanaemad-vanaisad, tädid-onud, kes muidu sinna võib-olla ei satukski: „Oi, näe, ei olegi midagi hullu!“ Osad asjad jõuavad otsapidi ka koju, näiteks söögipalve – sest niimoodi ju lihtsalt käib ja ikka lauldakse siis ka kodus.

Meie siht ja suund on anda õpilastele vabadust. Seejuures on kristliku kooli põhimõte anda siiski väärtusühitsust, kodus ja koolis võiks olla üks ja seesama väärtusruum. Vanematel on meie kool teadlik valik, paljud soovivad anda lapsele siniseid väärtusi: „Palun andke seda, sest mina ise ei oska!“

Koolile on olulised jagatud väärtused: laiemalt evangeelised, kitsamalt kooli enda sõnastatud väärtused. Nendest kasvab meie väärtuspõhine kogukond. Kooli põhikirjas on kirjas, et kõik kooliga seotud täiskasvanud kannavad vastutust märgata last ja olla talle eeskujuks oma käitumise ja hoiakutega.

Kas võiks veel mingeid erijooni välja tuua?

Koolil on õppekavast tulenevalt ka omad sisulised eripärad. Kõik me täidame riiklikku tuumõppekava, selle järgi meid riik hindab iga kolme aasta tagant. Aga oma aktsendid me oleme seadnud päris algusaastatel demokraatlikult hääletades. Nii sündis ettevalmistusperioodil mõte, et saksa keel võiks olla meie koolis A-keel – eesmärgiga õpetada põhikooli lõpuks selgeks kaks võõrkeelt, mida kõneldakse meist lääne pool. Me andsime saksa keelele inglise keele ees edumaa, arvestades et inglise keel on tänapäeval toetatud ka igasugustest muudest allikatest. Saksa keelt me õpetame A-keelena Tartus teise koolina, ülejäänud on selle endal seadnud B- või suisa C-keeleks. Saksa keel on üks meie lipulaev.

Lisaks me õpetame oma aktsentainetena meedia- ja suhtlemisõpetust, et anda kasvavale lapsele kahe kõrva vahele tööriistad digimaailmas hakkamasaamiseks. Loomulikult on meil kõigis kooliastmetes ja klassides ka usuõpetus. Kõik see peab omavahel loogiliselt kokku kõlama.

Lasteaed on meie kooli alus. Nüüdseks me oleme jõudnud paraku sellesse faasi, kus meil juba teist aastat ei ole olnud avalikku vastuvõttu esimesse klassi, vaid meie kooli sisenemise teed on lasteaed ja eelkool. Väljapoole me enam ei saa lubadusi jagada, kooli vastuvõtt on juba meiega seotud perede ringist. Ühtaegu on see õnnistus ja teisest küljest tohutu väljakutse, sest ma isiklikult küll ei soovi teha valikut ühegi meie kogukonna lapse vahel ühe või teise lapse kasuks. See on asi, mis valmistab meile praegu päris palju mõtteainet.

Milline on Peetri kooli tulevik?

Edaspidi on kaks varianti. Üks võimalus oleks laieneda, kuid seda me tegelikult ei soovi, kuna tahaksime ühe 18-lapselise klassikomplektiga aastas jätkata. 18 last klassis on õpetaja töö seisukohast mõõdukas, kuna võimaldab individuaalset tagasisidet. Teine lahendus on teha midagi alternatiivset, nagu me

**Saskia (5. kl):
„Ma unistan
kassist, kelle nimi
oleks Nylo.“**

Põlva Jakobi Kool

Ühe kooli kõrval kasvab teine

Direktor **Tarvo Siilberg**

Kuidas Tartu Peetri kool sai omale Põlvasse „väikse vennakese“ ehk Jakobi kooli?

Teise kooli kõrvale kasvamine on võimalik. Tulenevalt erakooliseadusest on nii, et kui sa taotled tegevusloa, siis see kehtib vastava kooliastme lõikes ühes kohalikus omavalitsuses, teises tuleb taotleda teine. Aga need tegevuskohtade load peavad põhinema samal alusdokumentatsioonil ja samadel põhimõtetel ning kool on juriidilises mõttes üks. Uue erakooliga oleks nüüd väga raske alustada nullist, sa peaksid ennast riikliku rahastuse seisukohast tõestama ja saama esimesed kolm-neli aastat vähemaga läbi. Aga kui on tegu olemasoleva kooli uue tegevuskohaga, siis on sellele laienenud samad tingimused kui olemasolevale koolile.

Kooli rajamine ei ole mitte üksnes filosoofiline arutelu haritud inimeste seltskonnas, vaid tavaliselt tähendab see rääklemist remondi, ehitusprojektide ja majasisustamisega ning muret selle üle, kust tulevad palgarahad. Võti on siis ruumis, kohalikes õpetajates ja selles, et initsiatiiv on sündinud kohapeal. Muidugi peab arvestama ka asula suurusega ja sellega, et seal oleks ikka piisavalt elanikke.

Kelle algatusest Põlva kool on sündinud?

2018. aasta detsembris tegi Põlva Maarja kiriku õpetaja Toomas Nigola ettepaneku luua Põlva kool. Nii nagu Tartu kooli rajajatega, nii tunneme me ka Toomasega teineteist Tartu Ülikooli usuteaduskonnast. Toomas rääkis, et meil on kooli loomiseks ka pikem eellugu, nende koguduse juures on grupp lapsevanemaid ja õpetajaid, kes on selles suunas juba kaua mõelnud. Lõpuks jõudsid nad äratundmisele, et päris ükski ikka ei saa ja hea oleks tegutseda Tartu Peetri kooliga üheskoos.

oleme teinud koduõppe suuna avamise näol. Mõistlikel põhjustel ja meie koduõppekoordinaatorite juhendamisel on võimalik asuda koduõppele. Seda me alustasime 2018. aastal. Me tajume ühiskondlikku survet selles osas, lapsevanemate huvi selle vastu on suur. Aga peame suutma anda sellele mõistliku voolukanali, nii et lapse vajadused oleksid arvestatud ja ta saaks ka teadmised, mis õppekavas on ette nähtud. Selleks meil on tööl ka eraldi inimesed ja me vaatame üheskoos, kuidas me sellega mõistlikult edeneda võime. Koduõppe piiri oleme me seadnud endale umbes 90 õpilase juurde. Peale meie tegeleb koduõppe suunaga teadlikult vaid paar kooli. Kuid Eestis tervikuna koduõppes osalejate arv kasvab. Selleks on nii positiivseid kui ka negatiivseid põhjusi, kuid üldine tendents on selles suunas, et lapsevanemad soovivad rohkem osaleda oma lapse hariduse omandamisel – kuni selleni välja, et üks osa neist eelistavad oma last ise kodus õpetada. Aga on ka teisi motivatsioonitegureid ja me püüame saada neist peredest, kes meil koduõppele tulevad, võimalikult selge pildi.

Mina olen kooliga väga rahul. Meil on nüüd kohalejõudmise tunne, algus on läbi saanud. Ära on kadunud ruumide küsimus, mis võttis palju vaimu- ja füüsilist energiat. Uut väljakutset on aga ikka vaja. Mõneti saabusi see meile Põlva tegevuskoha näol. See on ilmselt kõige enam tulevikku vaatav suund. Aga ka Tartu Peetri kool kasvab klassikaupa edasi.

Robin (1. kl):
„Ma unistan suvest, sest suvel saab ujuda.“

Meie koolipidajale sobis see mõte, kuna me olime ise ette valmistamas oma kolmanda kooliastme avamist. Teine asi, mis veenis, oli see, et kogudusel olid sobivad ruumid olemas. See üllatas – need tingimused on paremad, kui meil omal ajal Tartus olid. Ka õpetajad olid kohapeal olemas, nii et seal ei olnud ebarealistlikku ettekujutust kooliharidusest ja kristlikust koolist, vaid meie juures Põlvas on nüüd tööle asunud kohalikus kogukonnas tunnustatud pedagoogid. Seega olid eeldused kooli loomiseks olemas, aga loomulikult järgnesid arutelud meie nõukogus ja mittetulundusühingus. Lõpuks kinnitus anti ja tänu sellele, et kogudus andis oma ruumid kolmeks aastaks tasuta kasutada, on seda kooli seal ka lihtsam alustada.

Kohalik kogukond valis kooli nimeks Jakobi kooli – Jakob Hurda Hariduseltsi soovitusel ja õnnistusel viitena Jakob Hurdale. Mitmed meie õpetajad on seal seltsist pärit. Kui Hurt pidas oma laulupeokõne, siis ta oli kooliõpetaja, hiljem sai ta pastoriks. Kooli vapil on kohalik sümbol aabitsakukk, see viitab sealsele pikale haridustraditsioonile, kukk on ka ajalooline Põlva sümbol. Kaudselt viitab see kukk ka neile kukkedeled, mis on Lõuna-Eestis kirikutornides, ja veel kaudsemalt seega Peetrusega seotud legendile. Peetrus on Tartu Peetri kooli nimipühak, nii et me oleme ennast ka niimoodi märgiliselt sidunud.

Kui mõttekas on Põlva-suuruses linnas avada kristlik kool?

Me läksime kohe algul kohalike ametnike ja vallavanema jutule ning nemad ütlesid, et me oleme teretulnud. Nii et ka Põlvas me oleme nüüd kinnitatud osa kohalikus haridusvõrgust. Aga muidugi on see vastuoolu minek. Kaugperspektiivis Kagu-Eesti elanikkond kasvab, viiekümne aasta pärast elab seal rohkem inimesi kui praegu. Aga lähiaegade reaalsus on see, et elanikkond liigub Tartusse ja Tallinna.

EELK Põlva Püha Neitsi Maarja koguduse õpetaja ja Jakobi kooli meedia- ja suhtlusõpetuse õpetaja **Toomas Nigola**

Koduõpe

Oma kogemus

Tartus Peetri koolis toimus koduõpe juba 2018. aastal ja Põlva koolis on see võimalus alates 2019. aasta sügisest. Aga meie peres on see toimunud juba väga kaua, sest ma ise õppisin ka koduõppes. Lõpetasin igapäevase kooliskäimise kuuenda või seitsmenda klassi järel. Mul ei ole kunagi meeldinud koolis käia. Just nimelt koolis kohal käia, sest õppimine meeldis toona ja meeldib siiani, aga kooliskäimine tundus tohutu ajaraiskamisena: teised kisavad ja karjuvad seal ning enamik aega kulub korraloomisele, tegelikku õppeaega on tundides võib-olla neljandik või paremal juhul kolmandik. Siis on vahetund ja kohe tuleb teise teema peale ümber häälestuda, süveneda õieti ei saagi. Algul ma olin kaugõppes ja kaks-kolm päeva nädalas olid õpetajatega konsultatsioonid. Aga gümnaasiumi ma tegin kahe aastaga juba koduõppes läbi. See ei ole kuigi keeruline: loed õpikud läbi, täidad töövihikud, teed kontrolltööd ära ja loed omal käel huvitavamate teemade kohta raamatuid veel juurdegi. Ma käisin tööl ka, nii et mul polnud aegagi koolis käia: olin patsiga itipoiss Pärnus Mark Soosaare juures Chaplini kultuurikeskuses. Nii et tõesti, koduõppes on mul oma kogemus olemas.

Mammaste lasteaed-alkkooli mõjud

Kohalik taust on lisaks see, et meil oli väga hea Mammaste lasteaed-alkkool, mille jätkuks Jakobi kool nüüd vaimses mõttes natuke ongi. Kui me Põlvasse tulime, siis me olime täiesti hämmastunud, et siin tegutses munitsipalkool, mis oli sisuliselt kristliku kallakuga, nädala alguses luges terve kool palvet ja söögilauda istudes oli söögi-palve. Usuõpetus oli teises klassis pool aastat kohustuslik ja kolmandas klassis sai valida, kas jätkata usundiõpetuse või võro keelega. Kirikuõpetaja käis koolis 1. septembril, adventiaja alguses ja koolilõpetamistel – alatiht ma figureerisin seal.

Tol ajal olid Põlva linn ja vald eraldi, linnapiirist algas teine omavalitsus. Mammastes oli vallakool. Too oli väga kõrgesti hinnatud, inimesed kirjutasid end isegi valda sisse, et saaks sinna kooli oma lapsi panna. Aga haldusreformiga läksid linn ja vald kokku ning siis peagi tuli direktor õpetajate juurde ütlemale, et vallavolikogu esimees oli ta välja kutsunud ja teatanud, et igasugune „pajaklubitamine“ lõpeb, koolis hakkab olema hoopis ettevõtlusõpe ning tuleb teha asjalikke asju. See oli õpetajatele ja lapsevanematele päris kõva pauk. Lapsevanemad käisid ka kohut, aga sisuliselt kaotasid. Juba siis oli õhus, et peaks tegema siia kristliku kooli, aga ikka loodeti, et äkki lähevad ka Mammastes asjad paremaks. Ma olin lapsevanemana küll aastaid kooli hoolkogus, aga mina kui kirikuõpetaja polnud peagi enam ühelegi üritusele kutsutud. Siis möödunud aasta jõuluajal tulid mõned pedagoogid ja lapsevanemad minu juurde kurtma, et see on nüüd ikka liig mis liig: on jäänud ainult mingi päkapikutamine, kool on muutunud ebaisikuliseks kombinaadiks, vaimset sfääri enam pole – teeme parem oma kooli.

Lapsevanemate otsus

Minu lapsed käisid Mammastes nii lasteaias kui ka algkoolis ja sellest on jäänud väga meeldivad mälestused. Jakobi kooli praegune teise

klassi õpetaja Tiina oli siis mu tütre klassijuhataja. Õpetaja Anar, kes järgmisel aastal tuleb klassijuhatajaks ja õpetab praegu siin usundiõpetust, oli mu poja klassijuhatajaks. Ent siis, kui oli suurde kooli üleminek, tekkisid pojal tohutud jalavalud. Paar sammu suutis koperdada ja vajus maha. Keegi ei saanud aru, milles on asi. Pstühholoogid lasid tal valu joonistada ning paberile said niisugused pildid, et keegi saeb jalga ... Päris jube. Lõpuks tekkis arusaam, et võib-olla see on pstühhosomaatiline häire – seal koolis olid näiteks käsipallipoisid, keda oli harjutatud kätega rääkima, väga tihti seal kedagi peksti ja ühte klassivenda oli kägistatud nii, et ta oli peaaegu minestanud.

Topispallgi kukutati pojale rõdult kaela. Siis otsustasime, et jätame ta koduõppele. Kuna mul endal oli positiivne kogemus olemas, et nii saab küll, ja poiss oli ka valmis – et talle meeldiks see – ning meditsiinilised näidustused tundusid ka soosivat, siis läksimegi seda teed. Sellest on nüüd peaaegu kolm aastat möödas. Kõik hakkas väga hästi minema, ta käis õpetajatele vastamas ja kõik hinded olid viied. Sellest aastast on ka tütar Maria siin koolis koduõppe suunal ja tundub, et see õppeviis läheb järjest popimaks, koduõppe lapsi tuleb muudkui juurde. Koduõpe on lapsevanema otsus, tema valikul võib laps jääda koduõppele. Selleks ei pea tingimata olema meditsiiniline põhjus.

Nüüd on meil oma sõprusringkonnas juba õige mitu peret, kus üks laps või mitugi on koduõppel. Meil ei ole olnud distsipliiniküsimusi ega õpiharjumuse puudumist. Oleme otsustanud, et õpime ühe-kahe aine kaupa korraga, siis saab paremini keskenduda. Näiteks et mitu päeva järjest tegeleb laps ainult matemaatikaga ning lisandub vaid igapäevane pool tundi kuni tund võorkeelega tegelemist. Pais tab toimivat hästi.

Karl-Matjas (2. kl):
„Ma unistan autojuhiks saamisest ja tahan rallile minna.“

Need lapsed on ise tahtnud koduõppele jääda, kedagi pole sunnitud ja seepärast neil reeglina on ka motivatsiooni. Igapäevane koduõpe muidugi ei sobi: kes on ekstravertsed ja vajavad välist stimulatsiooni, neile on päevaõpe

ikkagi parem. Aga nendele lastele, kellele sobib süvenemine ja keda ümberringi toimuv segadus rajalt kõrvale viib, on koduõpe väga hea. Ma näen kõrvalt, et nad jõuavad päris ilusti edasi. Meil on kasutusel opiq.ee, foxcademy.com ja seesaw.me keskkond. Loed, teed ülesandeid ja saadad ära. Lapsevanemad on siis õpetaja rollis, saame jälgida, mida laps teeb. Kui ta hätta jääb, lahendame üheskoos ja mõtleme midagi ikka välja.

Koduõpe on perspektiivikas

Meil on Põlva nimekirjas 29 õpilast koduõppes, päevaõppes on 11.

Meil on kahte sorti koduõpet, mida me koos Peetri koo-

liga pakume. Juhendatud koduõppe puhul annab koordinaator iga nädal ülesandeid ja kontrollib nende täitmist, see on tasuline õppetöö vorm, maksab 59 eurot kuus. Kuid lisaks on ka tavaline, tasuta koduõpe, kus on vanemal vastutus ülesandeid anda, kontrollida ja õpipäevikut pidada. Kaks korda aastas kohtutakse koduõppe koordinaatoriga, räägitakse ära, mis on tehtud. Koordinaator fikseerib siis, kas ja mis mahus on õppekava täidetud.

Koduõpe on perspektiivikas. Ilmselt on selle taga ka töökorralduse muutumine. Kui vanemad järjest rohkem ei ole enam üheksast viieni tööl, nagu olid vabrikutöötajad ja põllutöölised, vaid teevad kaugtöö korras kodus tööd, siis tõenäoliselt on neil ka rohkem huvi oma lapsele ta haridusteel kaasa aidata ja koos tähendusrikkalt aega veeta. Taas – põhiseaduse järgi on see lapsevanemate õigus.

**Gloria
(2. kl):**
„Ma unistan, et ma
oleksin kogu aeg
rõõmus ja et ma oskasin
lennata ja et ma
oleksin inglitega
sõber.“

Põlva koolimaja

Kogudusemaja, milles Jakobi kool asub, on ajalooline maja, Fr. R. Kreutzwald käis siin Põlva pappidega malet mängimas. Nõukogude võim võttis maja muidugi ära – pärast seda, kui see oli sõjas põlenud ja kogudus oli selle jälle korda teinud. 1990. aastate algul anti maja kogudusele tagasi. Vahepeal olid siin olnud viina- ja kalapoed, Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariikliku Liidu laod jms.

Kui ma 2007. aastal Põlvasse õpetajaks tulin, siis alguses oli kogudusemaja ülemine korrus välja ehitamata, siin oli vaid tuvisõnnik. 2009. aastal ehitasime koguduse tegevuseks välja need ruumid, kus nüüd on kool. Praegu on kooli kasutuses peaaegu kogu korrus: saal, kaks klassiruumi, õpetajate tuba, garderoob, köök ja kaks tualettruumi. Lisaks on korrus allpool veel üks kabinet koduõppurite päralt, et neil oleks Põlvas koht, kus vajadusel õppimas käia.

Iga päev võtab keegi siin lapsed hommikul ukse peal vastu ja teretab neid kättpidi. Esmaspäeviti on minu kord. Nädal algab siis kell 8.10 kirikus palvusega. Alati saavad kaks last minna siis ka kellamehega kaasa kella lööma: üks alguses ja teine lõpus – see on nagu integreeritud muusika- ja matemaatikatund. Talvel, kui kirik läheb külmaks, tahame nende palvustega kolida koolimajja – plaanis on

maja vägeva võlvkeldri ühte ruumi rajada kooli oma kabel. Pärast palvust on minu meedia- ja suhtlemisõpetuse tund. Siis me suhtleme lastega päris palju. Ka muudel päevadel, kui ma siin käin, tulevad lapsed ligi ja teretavad kättpidi – nad on selle kunsti kenasti ära õppinud.

Teisipäeviti käib direktor Tarvo siin ja teretab ukse peal lapsi. Meil üks poiss on tihti juba enne poolt kaheksat kohal, siis nad istuvad temaga kuni teiste tulekuni paarkümmend minutit trepi peal ja ajavad meestejuttu.

Tartu Peetri kool on meid siin tohutult aidanud, eriti bürokraatiast läbinärimisel. Kas või sellega, et siin saaks toitu serveerida – mida kõike on pidanud selleks tegema! Suppi tuleb kraadida ja kirja panna, kui kuum see on, mis kellast on saabunud jms. Me toome toidu termoskastidega sisse ja jagame laiali. Veterinaar- ja toiduamet käis kohal, vaatas meie koguduse köögi üle: „Ahah, aga kus teil on prussakalõksud?“ „Meil ei ole prussakaid!“ „Tulevad. Pange liimpüünised välja.“ Eks näis, praegu pole ühtegi veel püünistesse jäänud.

Visioon on, et ühel päeval täidab kool koos lasteaiasaga terve maja. Praegu asub allkorrusel Swedbank, kõige magusamad ruumid on nende käes. Lisaks on veel rentnikke – eks kunagi tuleb hakata nende rendilepinguid üles ütlema.